

Неда Јевремовић
(Народни музеј, Београд)

СТРАТЕГИЈА И АСПЕКТИ ПРЕЗЕНТАЦИЈЕ КУЛТУРНЕ БАШТИНЕ

Савремени токови друштвеног развоја одражавају се и на институције културе, музеје који по први пут доживљавају велике промене, а тиме и значајну улогу у развоју друштва. Дакле, музеји постају најмеродавнији показатељи културног нивоа и важни чиниоци културне политике. У том смислу, музеји су дужни да се широко отворе према јавности, а с друге стране неопходно је укључивање јавности у све програме и активности музеја, а у циљу што боље, како заштите културног наслеђа тако свакако и његовог презентовања. Нераскидива веза између културних вредности прошлости и изградње нових културних вредности будућности с правом намеће бригу и интерес за очување културне баштине, развијање свести о свом културном и цивилизацијском идентитету.

У савременом свету, функција музеја се не може свести само на делатност заштите културне баштине, већ се с правом може констатовати да музеј добија значајнију улогу јер се управо његово функционисање може дефинисати на вишем нивоу као организован облик деловања и изузетан фактор развоја културне јавности.

И управо, и наш циљ је да се и наши музеји преласком на нову, савремену фазу развоја свакако укључе у токове савремених технолошких иновација као и савремених музеолошких принципа усмерени основним обавезама и дубоко посвећени културном наслеђу.

Примарни задатак музеја је да врши делатност заштите историјско-уметничких дела, односно, културног наслеђа кроз прикупљање, чување, стручно-научну обраду и презентацију. Несумњиво, најбољи резултати постижу се применом савремених облика истраживања и научних резултата на јединственој методологији обраде, стварањем савремено организоване и стручно постављене музејске документације, отвореност према захтевима корисника, савремени облици комуникације и успостављање размене података. То и јесте организован облик музеолошке делатности који се постуже кроз музејску институцију.

Повезивањем музеја кроз музејску мрежу на територији Републике Србије остварује се увид над целокупном музејском делатношћу. А циљ музејске мреже је да целокупно подручје Србије где тренутно постоји 138 музеја, чији је целокупан фонд око 2,5 милиона културних добара, буде систематски покривено, односно, обухваћено музејском делатношћу. Такође, сврха музејске мреже је успостављање односа међу музејима, комуникацију, проток информација а тиме свакако и омогућава целокупну

презентацију. Основна јединица је музејски предмет као неисцрпан извор информација као и његов значајни потенцијал. Музејски предмет као документ, темељ идентитета, сведок догађаја, доказ многих научних теза у низу темељних научних дисциплина, без сумње је елемент информације. Такође, циљ нам је да музеј постане извор потпуне информације изван трезора и изложбених простора најширој јавности. Дакле, успешност музеја данас се одређује његовим образовним, социјалним и економским ефектом у средини у којој егзистира. Маркетинг, издаваштво, презентација уз информацију нови су квалитети музејске делатности. Музејска комуникација у виду презентације врхунски је процес сазнања, тиме музеј не исцрпљује своју функцију, већ напротив добија изузетан друштвени значај.

Политика заштите историјско-уметничких дела истиче као проритетан задатак, поред стручно-научне обраде музејских фондова као дела опште политике заштите и презентацију националног блага користећи савремене видове на међународном нивоу. Презентација музејског фонда представља императив без чије се заступљености тешко може замислити функционисање институција које имају тако одговорне задатке остваривање континуитета између прошлости, садашњости и будућности.

Музеј на тај начин врши снажан утицај на културу и јавни живот, креирањем нових облика комуникацијског музеолошког догађаја, тумачења која откривају нова значења културних вредности. Такође, представљање трајних вредности културне баштине формира се и развија адекватан однос према културној баштини.

Да би се активности на плану презентације културног наслеђа музеја Србије одвијале плански, организовано и квалитетно, неопходно је сачинити пројекат презентације са јасном концепцијом. Тиме би светској јавности били представљени трезори националног блага музеја Србије, а музеј у целини прелази у отворену информацијску структуру.

Дефинисање музеја као трезора извора цивилизацијских, историјских и културних специфичних информација, уз остале облике заштите као и презентација културног наслеђа, даје се акценат на упознавање и прихватање значења улоге и важности музеја у савременом друштву. На тај начин музеј постаје трајни значајни фактор развоја привредних и друштвених токова и прогреса. Не треба да заборавимо да музеји представљају ризницу наше културне историје, производа људског духа и уметничког надахнућа.

Тим пре, презентација нашег културног блага је изузетно значајна, а ако се још спроводи на најбољи могући начин, плански и кординирано на нивоу организованог пројекта, применом савремене технологије, квалитет неће изостати. То је подухват који омогућава не само стручна и научна изучавања него и упознавање широке публике са садржајем и правом вредношћу ових великих драгоцених ризница.

Најбољи вид презентације је свако дигитализација националне културне и научне баштине. Тиме испуњавамо обавезу коју имамо према будућим поколењима а самим тим и укључујемо се у међународну заједницу. Свакако, постижемо жељени циљ, афирмација националне баштине као неодвојив део балканске, европске и светске културне баштине кроз њихову активну, савремену презентацију.

Овако постављен систем који почива на унифицираној музеолошкој методологији, уједначеној документацији, терминологији, форми класификације и језику комуникације користећи међународне стандарде, омогућава укључење у нове, светске токове развоја науке и технике не само музејске делатности него и различите аспекте културолошке, естетске, историјске и друштвене.

Neda Jevremović
(National Museum, Belgrade)

STRATEGY AND ASPECTS OF PRESENTATION OF CULTURAL HERITAGE

Successfulness of the museum is today determined by its educational, social and economic effects in the milieu where it exists. Marketing, publishing, presentation along with information are the new qualities of museum activity. Museum communication under the pretext of presentation is the first-class process of comprehension yet in that process museum does not use up its function but achieves exceptional social significance.

Presentation of museum collection is an obligation and without it is hard to imagine functioning of the institutions that have such important tasks of establishing continuity between past, present and future.

Representation of constant values of cultural heritage establishes and develops adequate relation to cultural heritage and in that way develops global historical conscience.

Presentation of our cultural heritage is remarkable undertaking that makes possible not only professional and scientific investigations but also information of general public about contents and genuine value our great treasuries of rich cultural heritage.

The best method of presentation is certainly digitization of national cultural and scientific heritage. In that way we fulfill the obligation we have for the future generations and at the same time we join the international community. We also reach the desired result that is affirmation of national heritage by way of its active, modern presentation as inseparable component of Balkan, European and global cultural heritage